

Aan: Ministerie van Binnenlandse Zaken
t.a.v. De Staatssecretaris de heer E. Van Marum
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Per e-mail:

Ons referentienummer: Z/25/032471
Datum: 14 november 2025
Onderwerp: Rapport 'Gerichte Groei'
Betreft: Korte eerste Visie Bonaire op het
rapport Gerichte Groei

Geachte Staatssecretaris Van Marum,

Het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) heeft kennisgenomen van het rapport Gerichte Groei van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen Caribisch Nederland 2050. Wij waarderen de grondige analyse en het toekomstgerichte karakter van het rapport, dat goed aansluit bij de zorgen die wij lokaal al langere tijd ervaren. De scenario's in het rapport laten goed zien dat de situatie zonder ingrijpen verder zal verslechteren. Zonder snelle en adequate maatregelen die gezamenlijk getroffen worden, stevent het eiland Bonaire af op verslechtering van de situatie.

Als eerste korte reactie op het rapport richting het nieuw te vormen kabinet ondersteunt het Bestuurscollege de volgende visie van Bonaire:

Het openbaar lichaam Bonaire (OLB) ziet het slow growth-model vanuit het Wereldbank rapport van 2023 als belangrijke grondslag voor de toekomst van Bonaire. Daarvoor werkt een lokale commissie onder leiding van dhr. Frits Goedgedrag momenteel aan een ontwikkelingsvisie richting 2050 'Vishion 2050'. Naast de visievorming heeft Bonaire enkele algemene aandachtspunten genoemd ten aanzien van demografische groei, zoals de noodzaak voor arbeidsmarktbeleid en scherper beleid rondom arbeidsmigratie. Daarnaast werd het investeren in arbeidsproductiviteit en het bevorderen van economische groei met welvaartsverbetering van de burger bestempeld als essentieel. Hiervoor lopen er al een aantal verschillende beleidstrajecten:

2.1.1. Huisvesting

- De groeiende bevolking en het daarbij komende woningtekort is vrijwel volledig toe te rekenen aan migratie en niet door een geboorteoverschot. Het OLB werkt daarom aan een huisvestingsverordening die beoogt toegang te garanderen door voorrang te geven aan bewoners met een maatschappelijke band met het eiland.
- De vraag naar huisvesting is groter dan het aanbod. Door hoge druk op de woningmarkt zijn de kosten voor bouw en huisvesting drastisch gestegen. Daartoe heeft het OLB gerichte beleidstrajecten, waaronder integrale gebiedsontwikkeling en woningbouw, om de vraag en het aanbod in balans te brengen.

2.1.2. Immigratie

- Het opstellen van de Integrale Beleidsvisie Caribisch Nederland 2035 heeft geholpen om gedeelde ambities tussen het Rijk en het openbaar lichaam af te spreken. Het OLB benadrukt dat het nu noodzaak is om met dit instrument de ambities te implementeren, integraal en met alle betrokken partners.
- Volgens het OLB dient er grip te komen op groei en integratie. Daarom zullen zowel nationale wetten als lokale regelgeving rondom migratie aangepast moeten worden.

2.1.3. Governance

- De gevolgen van de explosieve bevolkingsgroei overstijgen de capaciteit van het eiland en het OLB geeft aan dat ondersteuning vanuit het Rijk hard nodig is, zowel op het gebied van beleid, wetgeving, structurele financiële ruimte en inhoudelijke expertise.
- Daarbij ontbreekt de regierol, worden vele onderzoeksrapporten (van verschillende departementen), die het eiland aangaan gestart en aangevangen zonder betrokkenheid van het eiland zelf. Hierdoor ontbreekt overzicht en cohesie. Schaarse capaciteit en uitvoeringskracht worden daardoor niet altijd efficiënt ingezet. Het ministerie van BZK wordt ook niet voldoende in de positie erkend om de wettelijke coördinerende rol te vervullen. Het OLB heeft hierdoor vaak niet de regierol en tegelijkertijd ontbreekt de coördinerende rol vanuit de Rijksoverheid.

De boodschap van het rapport en bovenstaande visie van Bonaire is helder: demografische ontwikkelingen zijn er en ze vragen om keuzes. Het OLB wil daarin het voortouw nemen en we sluiten daarom af met een oproep aan het Rijk om ons te ondersteunen met beleid, structurele financiële ruimte, wetgeving en expertise, maar ook om ons de ruimte te geven om als lokaal bestuur in de lead te zijn.

Graag gaan wij verder in overleg om gezamenlijk de hoofdlijnen van de te nemen vervolgacties verder uit te werken en te vertalen naar concrete afspraken en implementatie.

Hoogachtend,

Namens het Bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,

De Gezaghebber

De Eilandsecretaris